LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Sara Österberg
Verkko-osasto / Ilmasto- ja ympäristöyksikkö

Lausunto
6.6.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle; E 68/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto, REPowerEU-suunnitelma

Eduskunnan liikenne-ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne-ja viestintäministeriöltä kirjallista lausuntoa otsikossa mainitusta E-kirjeestä. Liikenne-ja viestintäministeriö kiittää asiantuntijalausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa tiedonannon tavoitteita vihreän siirtymän ja fossiilisista polttoaineista irrottautumisen nopeuttamiseksi. Suomessa on aiemmin asetettu tavoitteeksi liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittaminen vuoteen 2030 ja poistaminen vuoteen 2045 mennessä. Tämä tarkoittaa fossiilisen energian liikennekäytön vähentämistä ja pidemmällä aikavälillä siitä luopumista. Liikenne-ja viestintäministeriö yhtyy E-kirjeessä esitettyihin kantoihin.

Liikenteen ja viestinnän alalle RePowerEU-suunnitelman keskeiset vaikutukset ovat seuraavat:

1. 55-valmiuspaketin aloitteiden uudelleentarkastelu

Erityisesti EU:n yhteisen energiankulutuksen tavoitteen ehdotetulla kiristämisellä on vaikutuksia myös liikenteen alalle, sillä uudet indikatiiviset tavoitetasot koskevat myös liikenteessä käytettävää energiaa. Tieliikenteen energiankulutuksen arvioidaan vuoteen 2030 mennessä jonkin verran vähenevän liikenteen sähköistyessä, mutta tämä vähennys ei ole yhtä nopea kuin energiatehokkuusdirektiivissä nyt esitetty tavoitetaso vaatisi. Muiden liikennemuotojen osalta ero on vielä suurempi.

Ehdotetulla uusiutuvan energian tavoitteen kiristämisellä ei todennäköisesti ole suoraa vaikutusta liikennesektorille, sillä kiristys ei kohdennu liikenteen uusiutuvien polttoaineiden käyttöön.

2. Rahoitus

E-kirjeessä tuodaan esille, että markkinavakausvarannon päästöoikeuksien käyttö fiskaalisiin tarkoituksiin on ristiriidassa markkinavakausvarannon toimintaperiaatteiden kanssa ja saattaa alentaa merkittävästi päästöoikeuden hintaa sekä aiheuttaa markkinahäiriön. LVM huomauttaa, että esitetty markkinavakausvarannon päästöoikeuksien käyttö fiskaalisiin tarkoituksiin vaikuttaisi myös lento- ja meriliikenteeseen. Lentoliikenne on osa EU:n päästökauppajärjestelmää, ja meriliikenne on ehdotettu liitettäväksi osaksi päästökauppaa.

Jäsenmaiden uusien tai päivitettyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien RePowerEU-luvun uudistukset ja investoinnit voivat sisältää toimia, jotka edistävät myös uusien polttoaineiden lisääntymistä liikenteessä.

3. Muut aloitteet

Komissio esittää EU:n biokaasun tuotannolle tavoitteen 35 miljardia kuutiometriä 2030 mennessä, sekä joukon toimia, joilla voitaisiin lisätä biokaasun tuotantoa ja korvata sillä maakaasua. Fossiilisten polttoaineiden vähentämisestä liikenteessä komission mukaan tärkeimpinä ratkaisuina ovat sähkö ja vety. LVM tähdentää, että myös biokaasulla on tärkeä rooli siirryttäessä pois fossiilisista polttoaineista ja se on huomioitava jatkovalmisteluissa.

Tiedonannossa komissio nostaa EU:n tavoitteeksi tuottaa vuoteen 2030 mennessä 10 miljoona tonnia uusiutuvilla energianlähteillä tuotettua vetyä ja lisäksi tuoda 10 miljoonaa tonnia vetyä EU:hun. Komissio esittelee mahdollisia toimia, joilla uusiutuvan vedyn tuotantoa ja vedyn tuontia voidaan vauhdittaa. Myös kansallisen fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaan liikenteen käyttövoimana vetyä ja vedystä tuotettavia sähköpolttoaineita voidaan tarkastella mahdollisuutena päästöjen vähentämiseksi erityisesti sellaisissa liikennemuodoissa, joissa suora sähköistyminen ei ole vielä mahdollista.

Kuten E-kirjeessä todetaan, valtioneuvoston tarkemmat kannat tiedonannon yhteydessä annettuihin lainsäädäntöehdotuksiin esitetään niitä koskevissa erillisissä U-kirjelmissä. Liikenne- ja viestintäministeriö osallistuu suunnitelman osana esitetyistä lainsäädäntöehdotuksista ja tiedonannoista tehtävien eduskuntainformointien valmisteluun.

Sara Österberg
Ylitarkastaja